

สังคมไทยในยุคดิจิทัล

รายวิชาสังคมไทยในยุคดิจิทัล

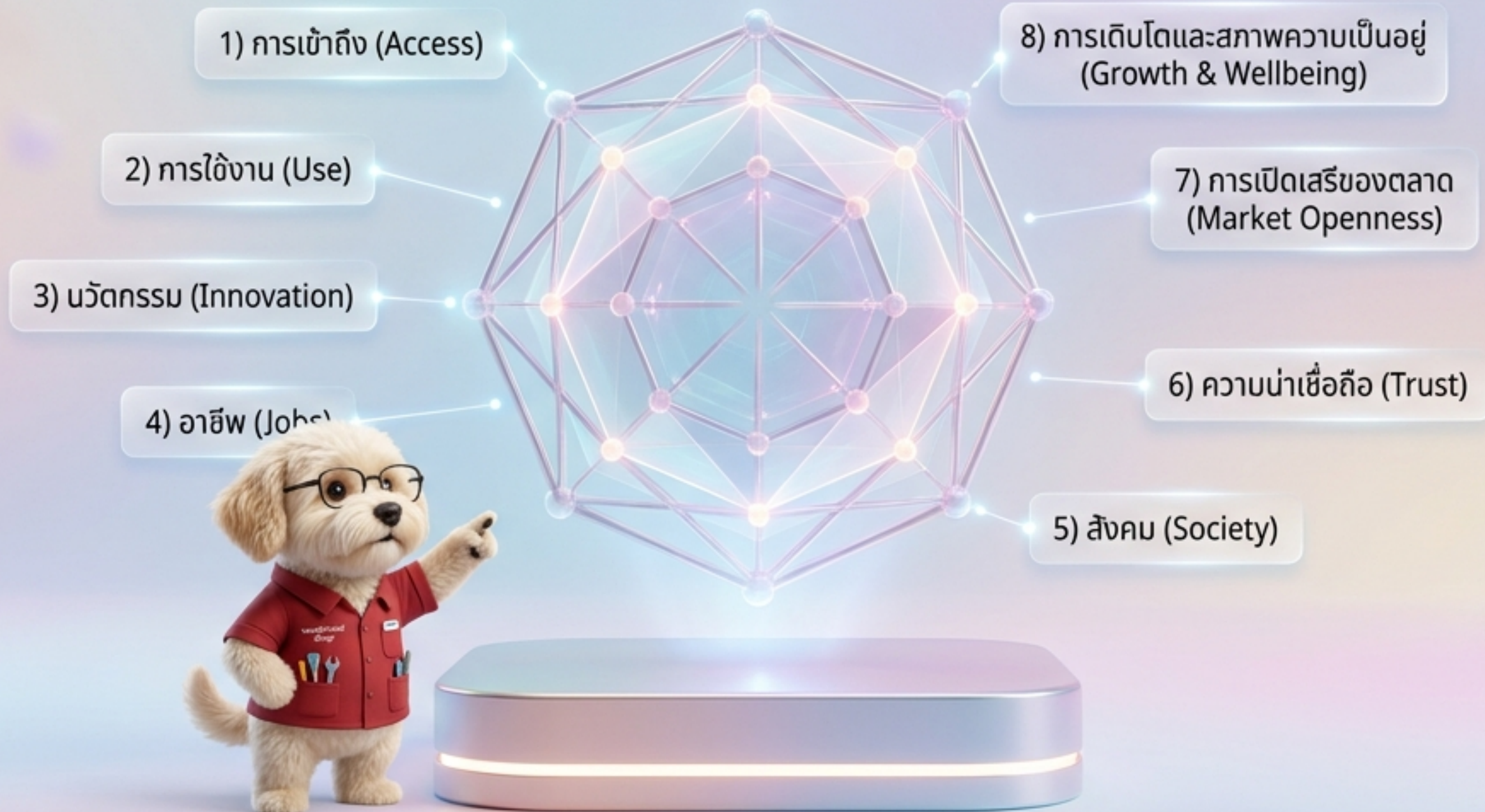
วิทยาลัยเทคนิคเขมราฐ

ผู้สอน นางสาวเจียรระโน กาญจนะโกมล (ครูเจีย)

ภาพรวมดิจิทัลไทย: ก้าวหน้าต่อเนื่องใน 8 มิติ

ข้อมูลจากโครงการ Thailand Digital Outlook ปี 2568 (สำรวจกลุ่มตัวอย่างกว่า 46,625 ราย)
ชี้ให้เห็นว่าเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลไทยขับเคลื่อนผ่าน 8 มิติหลัก:

เศรษฐกิจยุคใหม่: สังคม “ลด” เงินสด (Less Cash) ไม่ใช่ “ไร้” เงินสด (Cashless)

Stone 1: Inception (ไทยกำลังอยู่ที่นี้)
ยังพึ่งพาเงินสดสูง แต่เริ่มใช้ e-Payment

Stone 2: Tipping Point
จุดเปลี่ยนผ่านพฤติกรรม

Stone 3: Transition
โอนถ่ายสู่ระบบดิจิทัล

Stone 4: Advanced
สังคมไร้เงินสดเต็มรูปแบบ
(เช่น สวีเดน)

ความจริงของสังคมไทย:
ปริมาณเงินสดหมุนเวียน (CIC)
ต่อ GDP ของไทยยังคงตัวที่ร้อยละ 9.1
แม้ e-Payment จะเติบโตแบบก้าวกระโดด
(Exponential Growth)

วิกฤตอาชญากรรมไซเบอร์: ลบความเชื่อผิดๆ เรื่อง "เหยื่อ"

ความเชื่อ:
เหยื่อคือผู้สูงอายุ

ความจริง:
วัยทำงานตกเป็นเหยื่อสูงสุด

สถิติคดีออนไลน์¹
(ปี.ค. 65 - ปี.ย. 68):
955,723 คดี
เสียหาย 93,685 ล้านบาท
เฉลี่ยวันละ 785 คดี

ใครคือเหยื่อตัวจริง?:²
อันดับ 1 คือ วัยทำงาน (อายุ 31-40 ปี)
ร้อยละ 29.11
อันดับ 2: อายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 20.52)
เพศ: หญิงตกเป็นเหยื่อถึง 64%

Synthesis Insight

ผู้ใช้งานเทคโนโลยีจำนวนมาก มักมีความรู้ด้านความปลอดภัย (Cyber Security Awareness) ต่ำกว่าที่ตนเองคิด

ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (The Crime Triangle)

1.เหยื่อหรือเป้าหมายที่เหมาะสม (Suitable Target)

คนที่มีมูลค่า, เข้าถึงง่ายทางออนไลน์, และขาดการระมัดระวังตัว

2. ผู้กระทำผิดที่มีแรงจูงใจ (Motivated Offender)

องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ, แฮกเกอร์ ที่ทำงานเป็นระบบเพื่อหวังผลตอบแทนทางการเงินสูงแต่ความเสี่ยงต่ำ

3. การขาดผู้พิทักษ์ (Absence of Capable Guardian)

ขาดระบบป้องกันภัยทางเทคนิค, ขาดความรู้เท่าทัน, หรือช่องว่างของการบังคับใช้กฎหมาย

Core Concept

อาชญากรรมจะเกิดขึ้นได้ ต้องมีองค์ประกอบทั้ง 3 ประการในเวลาและพื้นที่ (ไซเบอร์) เดียวกัน

ตัดวงจรอาชญากรรมไซเบอร์ด้วย ‘ผู้พิทักษ์ที่เข้มแข็ง’

1. สร้างความเข้มแข็งให้เหยื่อ (Empower Targets)

บูรณาการความรู้ด้านความปลอดภัยไซเบอร์ (Cybersecurity) เข้าสู่ระบบการศึกษาและผู้ใช้งาน

2. เพิ่มความเสี่ยงให้อาชญากร (Increase Risks)

เปลี่ยนจากการสืบสวนเชิงรับ (รอให้เกิดเหตุ) ไปสู่การบังคับใช้กฎหมายเชิงรุก (Proactive Law Enforcement)

3. ผู้พิทักษ์ที่เป็นองค์กร (Capable Guardians)

การทำงานไร้รอยต่อระหว่างภาครัฐ สถาบันการเงิน และภาคเอกชน เพื่ออายัดและสกัดกั้นเส้นทางเงินทันที

Core Concept

อาชญากรรมจะหยุดชะงักได้
เมื่อสร้างระบบผู้พิทักษ์ที่มีประสิทธิภาพ ตัดวงจรได้ทันที

กฎหมาย PDPA: เกราะป้องกันสิทธิความเป็นส่วนตัว

พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (บังคับใช้ 1 มิ.ย. 2565)
มุ่งคุ้มครองและกำหนดมาตรฐานการใช้ข้อมูล

ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data)

ข้อมูลที่ระบุตัวตนได้ทั้งทางตรงและอ้อม
(ไม่รวมคนตาย/นิติบุคคล)

ตัวอย่าง: ชื่อ-สกุล, เลขบัตร ปชช., เบอร์โทร, IP Address, Cookie ID, ลายนิ้วมือ, รูปภาพใบหน้า

ข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อน (Sensitive Data)

ข้อมูลที่ต้องระวังขั้นสูงสุด ห้ามเก็บหาก
ไม่ได้รับความยินยอมชัดเจน

ตัวอย่าง: เชื้อชาติ, ศาสนา, ความคิดเห็นทางการเมือง, รสนิยมทางเพศ, ข้อมูลสุขภาพ, ประวัติอาชญากรรม

3 เสาหลักในระบบนิเวศของ PDPA

เจ้าของข้อมูล (Data Subject)

คือใคร: บุคคลที่ข้อมูลสามารถระบุไปถึงได้
(เช่น ตัวเรา ลูกค้า นักศึกษา)

บทบาท: มีสิทธิขอเข้าถึง แก้ไข ลบ
หรือยกเลิกความยินยอมการใช้ข้อมูล

ผู้ควบคุมข้อมูล (Data Controller)

คือใคร: บุคคล/นิติบุคคลที่มี "อำนาจตัดสินใจ"
ในการเก็บ ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูล

บทบาท: ต้องขอความยินยอม และรับผิดชอบ
ตามกฎหมายหากข้อมูลรั่วไหล

ผู้ประมวลผลข้อมูล (Data Processor)

คือใคร: บุคคล/นิติบุคคลที่ทำงาน "ตามคำสั่ง"
ของผู้ควบคุมข้อมูล

บทบาท: ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลตามสัญญา
โดยไม่มีอำนาจตัดสินใจเอง

บทลงโทษเมื่อละเมิด PDPA

ทางปกครอง (Administrative Liability)

โทษปรับสูงสุดไม่เกิน 5 ล้านบาท
(ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของการกระทำและประเภทของข้อมูล)

ทางแพ่ง (Civil Liability)

ชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามความเสียหาย
ที่เกิดขึ้นจริง และศาลอาจสั่งปรับเพิ่ม
(Punitive Damages) ได้สูงสุดอีก
2 เท่าของค่าเสียหายจริง

ทางอาญา (Criminal Liability)

โทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 1 ปี
หรือปรับสูงสุดไม่เกิน 1 ล้านบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

การเปลี่ยนผ่านเชิงโครงสร้างและ "วิกฤตวัฒนธรรม"

เทคโนโลยีไร้พรมแดน

การเชื่อมโยงระดับโลก (Globalization)
นำพาวิถีชีวิตข้ามชาติไหลบ่าเข้าสู่
สังคมไทยอย่างรวดเร็ว

เปลี่ยนผ่านสู่แพลตฟอร์ม

โครงสร้างการทำงาน เศรษฐกิจ
และพฤติกรรมผู้บริโภค
ถูกกำหนดโดยแพลตฟอร์มดิจิทัล

ผลกระทบทางวัฒนธรรม

เกิดอัตลักษณ์ที่ถูกครอบงำ
วัฒนธรรมดั้งเดิมกลายเป็นเพียง "สินค้า"
นำไปสู่ปัญหาความเปราะบางทางจิตใจ
สังคมปัจเจกชนนิยม และการสูญเสีย
แก่นสารทางวัฒนธรรม

ช่องว่างทางดิจิทัล (The Digital Divide): วิกฤตความเหลื่อมล้ำ

กลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน
(อายุ 15-39 ปี)
อัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสูงถึง
98.5% - 99.1%
(แทบจะสมบูรณ์แบบ)

กลุ่มผู้สูงอายุ
(อายุ 60 ปีขึ้นไป)
อัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตอยู่
ที่เพียง **57.7%**

คีย์สำคัญ: “ช่องว่างทางดิจิทัล” คือความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคนที่ได้ประโยชน์จากเทคโนโลยี กับกลุ่มคนที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลังเนื่องจากข้อจำกัดทางกายภาพและทักษะ

ผลกระทบเมื่อรัฐก้าวสู่ Digital Transformation

บริการพื้นฐานของรัฐเปลี่ยนไป

นโยบาย สิทธิสวัสดิการ
และการลงทะเบียนต่างๆ
ย้ายไปอยู่บนระบบออนไลน์

การสูญเสียโอกาส (Loss of Access)

ผู้สูงอายุที่ไม่มีอุปกรณ์ดิจิทัลหรือขาดทักษะ
จะไม่สามารถเข้าถึงข่าวสาร สวัสดิการ
หรือแม้แต่บริการทางสาธารณสุขได้

ความเหลื่อมล้ำซ้อนทับ

ความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล
นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำทาง
เศรษฐกิจและสังคมที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

บทสรุป: การอยู่รอดและเติบโตใน "สังคมไทยยุคดิจิทัล"

Tech Adoption (เศรษฐกิจและนวัตกรรม)

ใช้ประโยชน์จาก e-Payment, แพลตฟอร์ม, และ AI เพื่อขับเคลื่อนการทำงานและยกระดับคุณภาพชีวิต

Protective Awareness (ภูมิคุ้มกันไซเบอร์ & กฎหมาย)

เป็น "ผู้พิทักษ์" ที่เข้มแข็ง รู้ทันอาชญากรรม (Crime Triangle) และเคารพสิทธิความเป็นส่วนตัวตามกฎหมาย (PDPA)

Cultural Core (อัตลักษณ์และจริยธรรม)

รักษาแก่นแท้ของความกตัญญูและวิถีไทย รู้จักประยุกต์ใช้วัฒนธรรมข้ามชาติโดยไม่สูญเสียตัวตนเพื่อป้องกันวิกฤตความเปราะบางทางจิตใจ

กุญแจสำคัญคือ "ความสมดุล" (Balance)
ระหว่างความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและความมั่นคงของมนุษย์